

la cele de debut — au fost redade la o intensitate sonoră uneori prea mare.

Dirijorul Sunshine care s-a dovedit un muzician serios, corect, aplicat să servească generos muzica, a încheiat programul cu *Variații pe o temă originală* („Enigma”) de Elgar — o muzică de salon, de la finele veacului trecut, foarte melodioasă, orchestrată cu o mare competență, dar o muzică de un diatonism edulcorat la exces.

J. — V. P.

„Jocuri IV” (Colaje)

de Corneliu Dan Georgescu

Faptul că Enrique Garcia Asensio (dirijor permanent al Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii spaniole din Madrid, profesor de dirijat la Conservatorul de muzică din Madrid, deținător al unor astfel de importante distincții cum sînt Premiul Radioteleviziunii italiene, Premiul Academici Chigiana din Siena, Premiul I și Medalia de aur la concursul internațional de dirijat „Dimitri Mitropoulos” din New-York) și-a început programul la pupitrul Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii române cu prima audiere a piesei *Colaje* de Corneliu Dan Georgescu, constituie o nouă dovadă a prestigiului în neîncetată creștere de care se bucură creația muzicală românească dincolo de hotare. Alegerea piesei nu a fost, desigur, întâmplătoare; confruntînd data nașterii lui Asensio cu cea a lui Georgescu, constatăm că dirijorul și compozitorul fac parte din aceeași generație, a muzicienilor sub patruzeci de ani, ceea ce explică o anumită comunitate de gusturi și de preferințe.

Nu este pentru prima oară cînd Corneliu Dan Georgescu — cercetător la Institutul de Etnografie și Folclor — se inspiră în lucrările sale din melosul popular românesc. De altfel, subintitulînd noua sa lucrare (nouă pentru public, dar nu pentru compozitor, care a realizat-o cu șase ani în urmă!) *Jocuri IV*, el a subliniat că se încadrează într-un ciclu, al cărui numitor comun îl constituie folosirea unor elemente autentice de joc popular, provenind din zonele folclorice ale Maramureșului și Bihorului. Ca și în lucrarea sa mai veche *Motive maramureșene* (scrisă în 1963), Corneliu Dan Georgescu juxtapune aceste elemente forme generale a compoziției, cu deosebire că — de data aceasta — ele reprezintă doar o parte a „evenimentelor muzicale” care au loc pe parcursul desfășurării piesei. Aceste „evenimente” — care constau uneori dintr-o suită de sunete *staccato* ale trompetelor sau tromboanelor, dintr-o scurtă intervenție a marimbafonului sau dintr-un *glissando* la clopote, realizat cu ajutorul unei perii — se înfățișează oarecum izolate, rupte unul de celălalt, ceea ce justifică titulatura de *Colaje*, preluată (cu sensul ei etimologic de „lipitură”, de alăturare aparent arbitrară a unor fragmente extrase dintr-un alt context general) din artele plastice. Dar, ca și în artele plastice, folosirea procedului colajului în muzică presupune găsirea unui factor de legătură, care să subordoneze aceste „țâieturi” unui nou sens general, unificator. Factorul acesta îl constituie, în lucrarea lui Corneliu Dan Georgescu, un neîncetat zvon al instrumentelor de coarde, pe fondul căruia se reliefează cînd una, cînd alta dintre „acțiunile” muzicale strict independente, a căror succesiune are loc — după cum o declară însuși autorul — în mod nonevolutiv, adică fără a apela la tradiționala noțiune de „travaliu tematic”. Rezultatul este fără îndoială interesant, chiar dacă nu constituie o noutate absolută în muzica contemporană și nici măcar în creația autorului. Este de asemenea de apreciat

că, pornind de la principiul renunțării la orice dezvoltare a unei teme muzicale în favoarea alăturării unor momente izolate pe un fond obsesiv, C. Dan Georgescu a ținut seama de imposibilitatea receptării unui asemenea gen de muzică pe parcursul unui timp prea îndelungat. Eprimîndu-se cu conciziune, el a limitat durata piesei la opt minute, adică la timpul aproape exact, după epuizarea căruia publicul poate resimți o senzație de sațietate.

Programul serii a mai cuprins muzica lui Stravinski pentru baletul *Sărbătoarea primăverii*, căreia Asensio i-a conferit o atmosferă destinsă, luminoasă, privind lucrarea de imensa ei vitalitate și de dezlănțuirile spectaculare atît de caracteristice. Ni s-a oferit de asemenea prilejul s-o ascultăm pe tinăra violonistă Maria Mureșan — membră a Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii — ca solistă în *Concertul nr. 2 în Mi major* de Bach. Cîntul ei ni s-a părut corect, muzical, pus la punct tehnic. În această lucrare, cele două *Allegro*-uri pretind însă exprimarea unei bucurii somptuoase, dincolo de o tehnică ireproșabilă și de o pulsație strict mecanică. Este tocmai ce-i reproșăm Mariei Mureșan, lipsită de temperament, de intensitate, de forță. Concertul acesta — ca și cel în *la minor* — reclamă o concepție interpretativă mai puțin ternă și mai degrabă apropiată de stilul italian — chiar vivaldian —, care i-a servit drept model lui Bach. Iată un punct de vedere pe care-l propunem solistei ca temă de reflectare.

Antonio de Almeida —

Barbara Gubisch

Suita I de Enescu pare a exercita o atracție deosebită asupra dirijorilor oaspeți, căci după ce am ascultat-o — numai în stagiunea curentă — interpretată (de două ori, o dată la Filarmonică, a doua oară la Radio) sub conducerea lui Remus Tzincocă, iată că și șeful de orchestră francez, Antonio de Almeida, a inclus-o în programul susținut la pupitrul colectivului simfonic al Radioteleviziunii. De data aceasta, lucrarea nu a avut însă șansa de a beneficia de bagheta unui autentic „enescian” ca Tzincoca. Antonio de Almeida a procurat-o oarecum „pe deasupra”, fără a-i insufla conținutul de viață și atmosfera de poezie inefabilă, care definesc acest opus timpuriu al lui Enescu. În plus, *Suita* a părut și nerepetată suficient pentru punerea la punct a detaliilor tehnice.

Nici următoarea piesă — tot de George Enescu — nu s-a bucurat de o interpretare relevabilă pe plan artistic. Cele *Șapte cîntece pe versuri de Clément Marot* — prezentate în excelenta versiune orchestrală a lui Theodor Grigoriu — necesită un solist vocal, apt să le pună în valoare infinitatea de culori, varietatea ambianțelor, lirismul plin de delicatețe, ca și nota robustă de umor popular. Soprana Barbara Gubisch, solistă a Ooperei din Cottbus (R. D. Germană) — pe care o avem în amintire de la ediția din 1970 a Concursului internațional „George Enescu”, unde a primit o mențiune — a părut însă prea puțin preocupată (sau poate insuficient înzestrată) pentru a face față acestor cerințe. S-ar putea ca opinia noastră să fie influențată de amintirea excepționalei realizări a lui Dan Iordăchescu în aceste *Cîntece*, deopotrivă în sala de concert și pe disc. În orice caz, Barbara Gubisch nu ne-a putut oferi o versiune care să înfățișeze aceste bijuterii muzicale dintr-un unghi de vedere valabil, fie el chiar diferit de acela al lui Iordăchescu, ci doar o interpretare purtînd pecetea corectitudinii muzicale. Ceea ce, în cazul spiritualilor pagini vocale enesciene, este destul de puțin.